

ROBERT BRINDA

UKRADENÁ ORCHIDEJ
(CO TY NA TO, REXI?)

Robert Brinda

UKRADENÁ ORCHIDEJ

(Co ty na to, Rexi?)

Copyright:

Autor: Robert Brinda

Obálka: RoDesign

Vydal: Martin Koláček - E-knihy jedou

2014

ISBN:

978-80-7512-051-9 (ePub)

978-80-7512-052-6 (mobipocket)

978-80-7512-053-3 (pdf)

UKRADENÁ ORCHIDEJ

Tak jsem to měl v kapse. Mít to v kapse je povznášející pocit. Mám to v kapse. Sbalil jsem to, sfoukl jsem to, zvládl jsem to. Mám to v kapse, jsem frajer. Svlékl jsem talár, abych ho mohl vrátit do půjčovny nepoškozený, i když si nedovedu představit, jak bych mohl ten od molů prožraný hadr ještě víc poškodit. Jedno musím uznat. Je to těžké. I taková půjčovna divadelních kostýmů musí být z něčeho živa, a látat díry po molech v talárech se patrně nevyplatí, když se půjčují jednou za rok. Na promoce.

Měl jsem to v kapse, dostal jsem to černé na bílém, jsem PhDr. Odstál jsem si tu povznášející šaškárnu, dostal jsem diplom, takovou modrou knížečku, nic moc, i pas vypadá vznešeněji, ale v té knížečce je napsáno, že jsem PhDr. A že se již nejmenuji Jan Fuksa, nýbrž PhDr. Jan Fuksa. Zní to opravdu nějak jinak. Vznešeněji. Žádný Honza Fuksa, ale PhDr. Jan Fuksa. Jmenovat se Fuksa není žádný med. Chtěl bych vidět toho, kdo by mi teď chtěl říkat PhDr. Kůň. Sto let se u nás koňmi neoře. Ale Fuksa je jméno pro koně, takže dodnes jsem byl pro každého Kůň. Tak s tím je, zaplat' pámbu, konec. Nejsem kůň, jsem PhDr. Fuksa a ze všech otravných nepříjemností mne již čeká jen promoční žranice. A hledání místa. Protože nějak živit se musí i koně, i Fuksové, i kdyby byli tisíckrát PhDr.

Takže to byly ty povznášející myšlenky, které se mi honily hlavou, když jsem se vymotal z auly, když jsem v davu objevil tátu s mámou a mé ctěné ségry. Máma mi líbla pusu, táta mi přerazil lopatku, jak mne bodře poplácal po zádech, ségry mne kupodivu ani jedna nekoply. Možná aspoň na chvíli ocenily, že nemají bráchu koně ale doktora. I když jen filozofie. Jen doufám, že ten rozdíl znají, a nebudou požadovat, abych jim kurýroval třeba bradavice.

S tou žranicí to nakonec také nedopadlo nejhůř. Na jednu stranu je sice fakt, že v Olomouci jsou študáče, které počítají s tím, že študák nemůže za dlabanec vyhodit majlant, na druhou stranu ty zapadáky jeden za druhým mizí, protože na bramboráku se špekáčkem se neuživí. Na štěstí to má i třetí stránku, že kromě těch hogo fogo, co škubou turisty, všechny žrádelny musí počítat s tím, že kdekdo musí škudlit na hubě. Díky tomu se dá docela dobře jíst pod kilo třeba i na Dolňáku. Dolňák je takové legrační náměstí. Legrační proto, že leží jen o kousek výš než Hornák, a Hornák je Horní náměstí, ležící pod Dolním náměstím, které leží vedle Horního náměstí jako tečka pod vykřičníkem. Takže promoční hostina byla na Dolňáku a táta ji pojal tak, že ji za prvé zacvaká a za druhé, že to nebude žádná hostina, ale jen se nadlábnem a pojedeme domů, kde se teprve odbude to pravé ořechové.

Bylo to rozumné, protože domů se muselo jet tak jako tak, a táta zásadně nepije, když má sednout za volant. Počítali s tím, že domů pojedou i já, nebo možná chtěli jet pohodlně, protože měli ještě jedno auto, které řídil Franta, co byl kdysi kamoš, dokud se nezačal tahat s Alenou. Když se vám přítel začne tahat se sestrou, samozřejmě přestane být přítel, protože si dost dobře nemůžete povídat o holkách, když by to povídání bylo o vaší sestře, která je

navíc vašim dvojčetem. Takže holky si daly dvě decky, máma si dala dvě decky, otecko si dal něco barevného, Franta je moderní, tak si dal matonku, já si dal pivo, k tomu jsme hodili něco jako polévku a řízky jsem jim zatrl, protože vím, že v tom podniku dělají vynikající hanáckou baštu. Pečené vepřové, uzené vepřové, klobása, zelí, houskový knedlík, bramborový knedlík. Rozhodně ten talíř není jednotvárný.

Nebylo to rozumné. Než jsme dojeli, vzrušení opadlo, zůstala jen únava, a také ty knedlíky udělaly své. Táta sice přelil předvídavě včas dovezený mok z demizonu do džbánů, ale vlastně všechno, po čem jsme toužili, byl jen lok piva a postel. Tu husu máma pekla zbytečně.

Nejhorší na tom bylo, že jsem se sice vyspal doma ve své posteli, ale hned ráno jsem chtěl nechtě musel sednout do autobusu a kodrcat se zpět. Pokecat si se správcovou koleje, jestli mne nechá ještě nějaký ten pátek v našem kutlochu, protože někde člověk spát musí, pokud nemá pronajatý vagon na některé odstavné koleji u nádraží, a někde spát musí, aby mohl ráno vstát čilý a schopný obrážet podniky a úřady s nesmělým dotazem, zda by náhodou nepotřebovali doktora filosofie. K něčemu. K čemukoliv. Třeba k lopatě. Protože doktor filosofie je doktor filosofie, ale pro praktický život je na... To slovo si najdete v Trávníčkovi. Já jsem slušný, já ho neřeknu.

Jedno musím uznat. Jako rodina držíme pohromadě. Jeden za všechny, všichni na jednoho. Na jednoho. To když jsme se ještě jako děcka právali. Ale platí to dodnes. Když jsem tedy utratil všechny prachy od táty, když jsem utratil všechny peníze od mámy, když jsem sahal na poslední kilo od Jany, to je má nejmladší sestra, ze zoufalství jsem koupil Profit. To jsou noviny, co nejsou noviny, protože tisknou jen inzeráty. Je to kratší a poctivější, protože všechny noviny se tisknou jen kvůli inzerátům a tyhle noviny aspoň nic nepředstírají. Sháníš almaru? Kup si Profit. Chceš almaru prodat? Kup si ho taky. Na almary jsem se vykašlal a nalistoval rubriku zaměstnání – nabídka. Je to zvláštní, ale přes všechny fronty na pracáku i rubrika zaměstnání – nabídka měla co nabídnout. Doslovně: Detektivní agentura přijme tajemníka. K tomu adresa. Na Mačkalově.

Ono se to tam jmenuje nějak jinak. Možná dokonce někdo ví, jak se to správně jmenuje. Ale nikdo by se na to správné jméno nedoptal. Kdežto když řeknete Mačkalov, každý okamžitě ví, o čem je řeč. Mačkalov má asi každé město, které utrpělo socialistickou výstavbu skladišť na pracující lid. Pracující lid není problém od šesti od rána do půl třetí odpoledne. V tu dobu pracující lid někde pracuje. Ale když přestane pracovat, musí se někam uklidit, aby nepřekážel tomu pracujícímu lidu, který pracuje na odpolední šichtě. Takže v každém městě se musela stavět úložiště, do nichž se dal pracující lid uložit v době, kdy zrovna nepracoval. A to je Mačkalov.

Seděl jsem zrovna na lavičce pod Trojicí, když jsem na ten inzerát narazil, tak jsem si u Kačera koupil hamburger, co je jen o maličko dražší než kompletní oběd v restauraci, a vyrazil jsem za štěstím. Mohl jsem to vzít městským autobusem, ale svezení stojí šest stříbrných, a kdo to zde zná, ví, že na svých sto tisíc obyvatel to není ani tak město jako spíš městečko, pokud znáte jeho uličky, a že nahoru na Mačkalov se dá pohodlně dojet za čtvrt hodiny.

Detektivní agentura. Na Mačkalově. Představoval jsem si, že to bude kvartýr ve třetím patře paneláku, kterému samozřejmě nepojede výtah, ale v tom jsem se mýlil. Žádný panelák. Žádné patro. Na okraji panelákového bludiště vila. Možná by bylo rozumnější slovo palác.

Přízemí, poschodí, podkroví. Aspoň to na podkroví vypadalo podle toho okna ve štítě. A u dveří malá tabulka. Když říkám malá, myslím tím opravdu malá. Něco jako štítek se jménem na dveřích. Malilinkatá tabulka: Detektivní agentura Piatnik. Pět let na koleji udělá své. Okamžitě mi to jméno padlo do oka. Kdo neumí mariáš, tomu to nic neřekne. Ale Piatnik byl kdysi pán, který vyráběl karty. Mariášky, žolíkovky, taroky, jiné karty než od Piatnika neexistovaly. Došlo mi, že soukromý detektiv Piatnik se určitě nejmenuje Piatnik. Sáh jsem na kliku. Stejně bylo zamčeno a musel jsem se hlásit do kecátka..

„Jmenuji se doktor Jan Fuksa,“ vychutnal jsem si svůj hrdý titul, vlastně poprvé v životě. „S vašim dovořením, ucházím se o místo tajemníka, které jste inzerovali.“

Připadá vám ta věta blbá? Mně taky. Ale co jsem měl dělat? Myslel jsem si, že budu mít před sebou frontu padesátky uchazečů, že mezitím, co si ji vystojím, se mrknu do Profitu, jestli náhodou nějaká další detektivní agentura nehledá dalšího tajemníka, že si připravím vzletný projev, hodný držitele doktorátu. Místo toho jsem přišel, vpadl dovnitř, a v okamžiku stál před ním. Před ním. To je nějaký tvar slova on a snad by se mělo psát On. Nebo možná ON.

Pět let studia je pět let studia. Nějak se ten čas probít musí, takže přehled mám. Víím, kdo je Sayersová, Jamesová, kdo je Gardner, Hammet, Chandler, Stout. Okamžitě mi bylo jasné, v kom se shlédl, a jen jsem se divil, že se nepojmenoval Černý Pes nebo tak nějak. Seděl v křesle za psacím stolem, přes stůl ke mně natáhl ruku, aniž by vstal, a představil se: „Pluto Piatnik.“ Potvrdil mi můj dohad. Pluta máme doma uvázaného u boudy. Někdy ho máme uvázaného u boudy. Ten vořech je mazaná mrcha, a kdykoliv se objevíme na zahradě, trvá na tom, že sám u boudy nebude, že ho máme pustit ze řetězu, že nemáme pít kafe sami, a že se nemáme bavit mezi sebou o sousedkách, ale že si máme povídat s ním, případně poslouchat, co nám svou psí řečí štěká. Když toho máme dost, musíme na něj zařvat: „Jdi se uvázat!“ Pak milý Pluto odkluše k boudě, vezme do zubů svůj řetěz, sedne na zadní a pečlivě nám ho ukáže, aby předvedl, jak je poslušný. Jakmile ho spustíme z očí, máme ho okamžitě znovu pod nohami a znovu kecá pouze on.

Pan Pluto Piatnik se tedy představil, předvedl, že se svému vzoru opravdu podobá, a dodal: „Blahopřeji, jste přijat.“ Vida, jak hloupý Honza k štěstí přišel. Takže dovozte, abych se konečně představil: Doktor Jan Fuksa, tajemník detektivní agentury Piatník.

A šel jsem zalévat orchideje. Opravdu se měl jmenovat Černý Pes.

Tedy nešel jsem zalévat orchideje. Aspoň ne v tu chvíli. V tu chvíli jsem před ním stál jak jojo a marně jsem uvažoval, kde je psycholog, aby mne podrobil psychotestu, komu mám nadiktovat životopis a odevzdat výpis z rejstříku trestů, s kým se mám pobavit o výši platu a délce dovolené. Pro pana Piatnika zcela zřejmě takové záležitosti neexistovaly. „Blahopřeji, jste přijat.“ Tím to pro něj bylo odbyto. Vlastně nebylo. Jedním dechem pokračoval:

„Váš stůl stojí tamhle vpravo. V pravé horní zásuvce jsou klíče od trezoru. Trezor je na heslo třináct vlevo, dvacet devět vlevo, třicet devět vlevo. Nemusíte si to pamatovat, protože je k tomu vhodná pomůcka: Třináct je první prvočíslo nad desítkou, dvacet devět je druhé prvočíslo nad dvacítkou, třicet devět je třetí prvočíslo nad třicítkou.“

Byla to velmi užitečná informace, když uvážíme, že jsem v životě žádný trezor neviděl, že jsem žádný trezor neviděl ani nikde v tom kinosále, který vydával za kancelář, že jsem

neměl ani potuchy, jak se trezory otvírají ať již s heslem nebo bez něho, a že slovo prvočíslo jsem naposledy slyšel někdy v páté obecné. Filozofové se bez matematiky celkem obejdou. Jen mne maně napadlo, jestli jsou hesla i s čtyřmi skupinami čísel, protože pochybuji, že by za čtyřicítkou byla čtyři prvočísla.

„Třikrát vlevo proto, že žádného kasaře by ani ve snu nenapadlo, točit třikrát jedním a tímtež směrem.“ pokračoval bodře. „Budete pracovat nepřetržitě, a proto nemůžete bydlet mimo dům. Váš byt je v prvním poschodí na konci chodby vpravo. Protože budete pracovat nepřetržitě a bydlet v domě, nemůžete se stravovat mimo dům. Snídá se v kuchyni, obědvá a večeří v jídelně. Doufám, že nejste vybíravý v jídle. Obědvá se přesně ve dvanáct. Pojd'te, prosím, za mnou.“

Co jsem měl dělat? Šel jsem za ním. Bylo přesně dvanáct a ten hamburger jsem snědl téměř před hodinou.

Pokud se stylizoval do té známé literární postavy, na první pohled nepřevzal její gurmánské chutě, protože k obědu byla zeleninová polévka s krupicovými noky a zemlbába. Jestli se nepletu, Vlasta Burian ji v záchvatu slušnosti nazýval žemlová paní, ale stejně to byla žemlovka.

Tak ten byt v prvním poschodí, to byly dva pokoje, jeden zřejmě určený za ložnici, druhý patrně měl být obývacím pokojem či pracovnou, protože v něm byl konferenční stůl s křesílky, pohovka, televizor, pracovní stůl, a na něm počítač. Asi proto, abych si mohl z dlouhé chvíle hrát tetris. Také tam byla koupelna a vedle záchod. Rozhodně to byl větší komfort než pokoj v koleji, při nejmenším proto, že jsem tam měl bydlet sám. Slečnu bych si tam asi přivést nemohl, ne že by ten byteček nebyl pro jakoukoliv slečnu dostatečně komfortní, ale nedovedl jsem si představit, jak bych tam tu slečnu pašoval. Nedá se nic dělat, každé hej má své ouvej. Bude se počítat s tím, že slečny musí mít vlastní bytlo.

V tu chvíli jsem stejně byl na vrcholu blaha, protože jsem se nemusel dohadovat s tlamatou správcovou koleje, protože jsem si mohl jen přestěhovat peřinu a polštář z jedné postele na druhou, protože jsem se nemusel shánět po podnájmu v pokoji, jehož nájemné je dražší než nájemné za celý byt.

Když jsem si představil, že bych ho měl kulit po schodech vzhůru od chodníku až do prvního poschodí, rozhodl jsem se, že raději snesu hromobití a šel jsem si s Novákem popovídat sám. Měl bych říci s majorem Novákem, ale nemohu. Profesní soudržnost mi to nedovolí. Pluto Piatnik zásadně říká pan Novák a já jsem Piatnikův zaměstnanec. Jestli pro pana Piatnika major Novák není major, není major ani pro mne. Tedy, není pro mne ani major, ani Novák. Ve skutečnosti se jmenuje Nasswetter, přeloženo, Mokrý Počasí, a svému jménu dělá čest. Protože odpor pana Piatnika k majoru Nasswetrovi tak úplně nesdílím, a protože odpor majora Nasswetra ke mně zdaleka nedosahuje té intenzity, jako jeho odpor k panu Piatnikovi, budu mu pro jistotu říkat Novák. Takže jsem se vzdal tepla pracovny v domě v Dobnerově ulici a šel jsem si popovídat s panem Novákem.

Venku bylo pěkně lezavo. Takových minus deset, řekl bych. Stejně jsem šel pěšky, i když to k Novákovi bylo dost daleko. Vlastně až k Masarykovi na druhém konci města jen kousek od nádraží. Potřeboval jsem tu procházku hlavně proto, že jsem si potreboval promyslet, jak

mu vysvětlím, že nejsem Piatnik ale Fuksa a že se se mnou musí spokojit, protože v žádném případě nehodlám svého zaměstnavatele kutálet vzhůru po schodech do Novákovy kanceláře v prvním poschodí.

Pro pana Piatnika jsem pracoval teprve měsíc. Ale i ten měsíc stačil, abych pochopil, že schody v tom výstavném domě na Dobnerově ulici jsou pouze pro zaměstnance. Pokud byly určeny i pro Pluta Piatnika, mohl jich používat asi tak před sto lety, kdy ještě nevypadal jako mastodont po čerstvě zkonsumovaném mamutovi. Fyzikální zákony prostě neumožňovaly, aby se ta sedmina tuny pohybovala po schodech. Někdy jsem se díval nikoliv na pana Piatnika, ale na podlahu pod jeho chodidly, abych se přesvědčil, jestli se pod ním parkety neprohýbají.

Pluto Piatnik je soukromý detektiv. A opravdu se jmenuje Pluto Piatnik. Přesvědčil jsem se o tom, když jsem našel v trezoru jeho pas. Psaný cyrilicí, nebo jak se jmenuje to písmo, které používají Řekové. Nejmenuje se Ventrís a není to krétské lineární písmo, takže jsem to jakž takž přelůštil. Jmenuje se Pluto Piatnik, narodil se snad v Pireu, z Řecka byl uprchnut po jejich nepovedeném povstání těsně po válce. Uprchnut, protože podle data narození by prchal co by pětiletý a pětiletí válečníci nejsou ani v Somálsku. Je soukromý detektiv, kdyby byl spisovatel detektivních románů nebo majitel prádelny, stejně bych to zaměstnání u něho přijal. Místo tajemníka za deset klacků měsíčně k bytu a stravě vás smíří i se soukromým detektivem.

Za těch deset táců se můj život od rána do večera odehrával v přízemí, především v Piatnikově pracovně, která by vypadala jako menší kinosál, kdyby kromě spousty křesel v ní nestál u čelní stěny psací stůl pana Piatnika a u boční stěny psací stůl můj. Psací stůl a vedle stolek pod psací stroj. To byl můj Lebensraum, jak říkají Němci.

Ano, ještě jsem zapomněl na kuchyni. Ta do mého životního prostoru nepatřila, byla okupována chlápkem jménem Fritz.

Zajímalo by mne, kde pan Piatnik Fritze ulovil, protože ta jeho snaha, zařídit všechno, ale úplně všechno, od baráku až po způsob života podle toho, co vyčetl v pochybném románu, mu musela činit nepředstavitelné potíže. Představte si, že ten Fritz byl opravdu Němec, že opravdu neuměl německy ale francouzsky, že opravdu byl kuchař, lépe, že nebyl kuchař, ale kouzelník. A představte si, že jsem se s ním bez problému domluvil, protože sice umím německy, zato francouzsky ani blaf, a že se s Fritzem dalo docela dobře mluvit česky. Gott sei dank za ty dary.

S tím Fritzem jsem byl na kordy, protože jsem ho hned první den svého pobytu v domě urazil. Stalo se to tak, že jsem si došel do svého pokoje v koleji pro své svršky a cestou zpět jsem se stavil v Delvitě a koupil jsem si hamburgera. Nemá se to dělat, já vím. Ale hryzal jsem ho cestou a zcela nevědomky jsem vstoupil do Fritzovy kuchyně se zbytkem hamburgeru v ruce. Neměl jsem to dělat a také to již nikdy neudělám. S pohledem raněného zvířete mi vysvětlil, že pokud mám rád sekanou, ochotně mi sekanou připraví podle některého ze svých receptů jenom pro mně a pokud mám rád housku, klidně mi ji upeče rovněž, ale že v žádném případě nestrpí, abych v jeho přítomnosti jedl sekanou a housku najednou. A pak mne donutil, abych zbytek toho hamburgera hodil do odpadků. Udělal jsem to rád, protože mi svou výtku osladil talířem. Jak říkám, kouzelník. Čtvrt hodiny mi nadával kvůli hamburgeru, přísahám, že během té čtvrt hodiny stál nade mnou jako bůh pomsty, nehnul se ode mne ani na krok a své lání najednou ukončil obloženou mísou s nějakým

salátem. Musím říci s nějakým salátem, protože ho nedovedu ani popsat ani pojmenovat. Fritz mi ho pojmenoval, ale jak říkám, umí francouzsky a to jeho: „salát de a au beau“ mi nic neřeklo.

"Pane Fukso, nikdy, nikdy mi nejezte před obědem nic těžkého. Nechutnalo by vám u stolu a pan Piatnik nemá rád, když stolovníkům nechutná."

To mi řekl na závěr své litanie, a když potom přišel čas oběda, musel jsem mu dát za pravdu. Moravské uzené v šípkové omáčce s maďarskými krupicovými noky se po hamburgeru jíst nedá. K mé velké lítosti. Takže jsem se musel hamburgerů vzdát, jestli jsem do roka a do dne nechtěl vypadat jako Pluto Piatnik. Stejně si myslím, že není Řek ale Turek. Viděli jste někdy tlustého Řeka?

Šel jsem tedy k Novákovi sám, i když obsílka byla adresována panu Piatnikovi. Měl jsem o majoru Novákovi svou představu podle poznámek, jež jsem si vyslechl, když jsem vpisoval do tabulek počty květů na sazenici číslo sto třicet sedm Miltonie regie, či Cattleye Thurnbergii. Všeho schopný neschopný policajt, který se narodil jen proto, aby panu Piatnikovi ztrpčoval život a kazil mu jeho případy.

Šel jsem k panu Novákovi, ale málem jsem se k němu nedostal. Takový starý, paťavý dědek s nohama ušoupanýma od roků pochůzek na ulici mne zastavil okénkem kukaně dřív, než jsem se stačil dotknout mříže. Nevím, ale čeští policajti se asi moc bojí, protože jsou schovaní za těžkou mříží, přes kterou se bez jejich pomoci nedostanete. Nebo jsou to samí kriminálníci, kteří jsou za mřížemi, aby se nedostali ke kapsám občanů, které mají chránit.

„Kam si myslíte, že jdete?“

Vytáhl jsem z kapsy to jejich lejtstro a důležitě jsem si ho prohlédl. Snažil jsem se napodobit dalekozrakého, který si zapomněl brejle na čtení, když jsem slabikoval to předvolání.

"K panu Novákovi, prosím."

"K majoru Novákovi!"

Opravit mne hlasem, který zněl jako mručení medvěda nad prasečí kýtou. Nevím proč. Já mu přece tu jeho kýtu nechtěl sebrat.

"Ano, k panu Novákovi. Nevíte, kde to je?"

Neodpověděl. Místo toho zamručel do telefonu. „Nějaký Fuksa. K majoru Novákovi.“

Nebyl to žádný zázrak, že věděl, kdo jsem. Protože to první, co udělal bylo, že ze mne vyžebbral kennkartu. Tu kartičku s fotografií, co se jí říká občanský průkaz, a která se používá místo navštívenky, když jdete někam na úřad. Jen si ji nesmíte splést s úvěrovou kartou.

Je nutné uznat, že na vyšetřovače jsou k návštěvníkům zdvořilí. Vyjdou vám vstříc až k těm mřížím, úslužně vám přidrží průlez, sami za vámi mříž zaklapnou a dobromyslně vás vedou do své zdržovny. Nebyl to major Novák. Byl to jeho poskok, nějaký strážmistr Stupka. Je zvláštní, že policajti mají strukturu jako armáda. Jenom vojín není u policajtů vojín ale strážmistr, a kriminalista v okamžiku, kdy vypadne z policejní školy je poručík, od

prvního samostatného případu je kapitán, a když zmrví svůj třetí případ, dostane majora. Tím to víceméně končí. Nejvyšší šéf je plukovník.

Odhadl jsem to dobře. Prosklené lítačky, jejichž sklo bylo naposledy umyto za tatíčka Masaryka, oddělovaly schodiště do prvního poschodí od chodby, která se táhla napříč a přímo proti schodům byla patrně zasedačka, protože dveře byly bez čísla. První dveře vpravo byla sto pětka, poslední vpravo stoosmička. Celkový počet kanceláří deset. Linoleum na podlaze chodby nepochybně kladl císař František Josef I. osobně. Aspoň na to vypadalo.

Byl jsem doveden k příslušným dveřím a zdvořile vstoupen. Bez jediného slova. Samozřejmě jsem byl vstoupen po zaklepání, které obstaral vlastnoručně strážmistr.

"Dál!" ozvalo se zařvání. Není pochyby, že autor té výzvy kdysi velíval zásahovým jednotkám při demonstracích. Vstoupil jsem.

Seděl za stolem. Prošedivělý ježek tvrdých vlasů připomínal Bismarcka. Rozhodně Bismarcka. Viděl jsem ho kdysi na známce, takže vím o čem mluvím. Mohutné čelo pod těmi pačesy, přeškrtnuté obočím, jaké by slušelo hypnotizérovi. Hypnózou by se ovšem ta malá očička neuživila. Nos se hodil k očím, ale ne k čelu. Zato rty, ano, ta huba zřejmě uměla rvát. To "dál" mohlo od ní pocházet. Měl i bradu, ale jen jako doplněk. Něčím obličej končit musí.

Slušně jsem pozdravil: "Dobrý den." A pak jsem již jen mlčky položil pozvánku na jeho stůl.

Vzal ji do obou rukou a studoval ji, jako kdyby ji viděl poprvé. Vpravo dole byl sice jeho podpis, ale ten mohl klidně někdo zfalšovat.

"Člověče, co jste zač? Kde je Pluto Piatnik?"

Měl právo se tak ptát, protože mne viděl poprvé v životě. Zřejmě se s panem Piatnikem zase tak často nenavštěvovali.

"Pan Pluto Piatnik je od deseti do dvanácti zaneprázdněn. Nemůže přijít. Jsem jeho tajemník Fuksa. Přišel jsem za pana Piatnika, protože nechceme nechat pozvánku policie bez odezvy. Čím vám můžeme sloužit?"

Takhle nějak by mluvil učeň v krámě, který zastupuje kupce, který si odskočil na oběd. Zdálo se mi to přiměřené. Říkal jsem si, že by bylo docela zábavné, kdybych panu Piatnikovi přinesl zakázku od policie. Neškodila by. Pokud jsem to mohl posoudit, neškodila by panu Piatnikovi jakákoliv zakázka, i kdyby byla od policie. Byl jsem u něho již měsíc, ale za ten měsíc jsem ho neviděl detektivovat ani vteřinu. Jestli se živil soukromým detektivováním, pak nevím, kde bere peníze na můj plat.

"Smrdí mezi těmi svými kytkami, že jo?"

To byla beze sporu urážka. Ošetřování několika tisíc sazenic orchidejí ve skleníku v podkroví našeho domu nelze nazvat smrděním. Smrděním nelze nazvat ani jejich rozmnožování. Nepěstují se v květináčích za oknem. Kdyby to někdo dokázal, vymizely by všechny ostatní kytky od begonií až po pelargonie a nikdo by nic jiného než orchideje nepěstoval. A taky není smrděním jejich křížení. To nedokážou většinou ani ti, kdo dokážou

orchideje pěstovat. Královna víl mávne proutkem. Tak to je pěstování orchidejí. Smrdí mezi kytkami! Ten Novák je očividně starý mládenec. Kdysi, tak před čtyřiceti, padesáti lety se zamiloval. A ona ho nechala. Smrdí mezi kytkami! Když musím zapisovat do složitých tabulek, jakou má která sazenice barvu květů, myslím si totéž: Smrdí mezi kytkami.

Major Novák se mi zkoumavě zahleděl do očí. Vydržel jsem jeho pohled bez mrknutí a vydržel bych ho bez mrknutí, i kdyby na mne zíral do večera. Nemá o mém šéfovi říkat, že smrdí. Nechal toho a vstal. V té chvíli jsem to neocnil, to teprve až po letech jsem pochopil pravý význam toho, co udělal. Otočil se ke mně zády a napochodoval do kouta. Stál tam trezor, nepochybně napěchovaný tajnými a přísně důvěrnými spisy. Zním to. Na policii takový trezor musí být. Co kdyby ty tajné a důvěrné spisy chtěl někdo ukrást. My máme také takový. Skladuji v něm zápisy o orchidejích a výstřižky z novin. Jediné, co nemám, je knihovnička vedle okna, a v ní Leninovy spisy. Dodnes si nikdo na policii nevšiml, že Lenin již není v módě. Nebo tam jsou jako kamufláž, jako němý důkaz toho, že policisté umí číst. Nebo mají seškrtný rozpočet, a nezbylo jim na to, aby Lenina něčím nahradili. Ačkoliv, jako filozof je chápu. Neení kým. Nedají se dost dobře místo Lenina vystavit v knihovničce absurdní dramata. Ačkoliv...absurdní dramata...na policii?

Major Novák mne tedy poctil důvěrou a otočil se ke mně zády, aby mohl otevřít trezor. Pochopitelně jsem se mohl zmýlit, protože jsem mu na prsty neviděl. Ale kombinace by mohla být 27-11-72. V trezoru byly dvě poličky. Na té spodní leželo sedm různobarevných složek, na horní poličce ležela krabice od bot.

Tu krabici major Novák vzal, přibouchl dvířka trezoru a otočil zámkem. Pak s krabicí připochodoval zpět ke stolu, usedl, položil škatuli na stůl, sundal z ní víko a přišoupl ji ke mně.

Krabice od bot. Tak to je přesně to místo pro ni a jen a jen pro ni. Pro orchidej. Vijan bělavě růžových květů, nedbale pohozený na dno krabice od bot.

"Vyznáte se vůbec v orchidejích, člověče? Jak že se to jmenujete?"

"Fuksa."

"Vyznáte se v orchidejích, Fukso?" Bože, jak příjemně to znělo! Jak je to dávno, kdy mne někdo nazval koňským jménem?

Tak to je ten problém. V orchidejích se nevyznám. Samozřejmě. Tajemník se v kytkách vyznat nemusí. Musí je pouze zapisovat do tabulek. Ale když je musí zapisovat do tabulek, musí se na ně tu a tam i podívat. *Odontoglossum Vsetinense*. Nazvaná podle Vsetína. Podle Vsetína proto, že tam Fritz pravidelně jezdí pro kuřata, které tam nějaký chlápek pěstuje naprosto neodborným způsobem tak, že je ráno vypustí z kurníku a večer je naláká hrstí pšenice do kurníku zpátky. Když mají kuřata přes den hlad, nezbyvá jim nic jiného, než zobat to, co je po ruce. A kupodivu na Vsetínsku je po ruce spousta jalovce a jalovec má kuličky, které se používají jako koření. A když ta kuřata zobají ten jalovec, jejich maso chutná jako divočina. Tak proto tam Fritz jezdí. Pro ten jalovec v kuřecím mase. Rozhodně je to lepší, než když kuře chutná rybinou. *Odontoglossum Vsetinense* je kříženec *Odontoglossum Harvengtense* s jedním vstavačem z těch, které na Vsetínsku také rostou. O tom, že na Vsetínsku rostou vstavače, se pan Piatnik dověděl od Fritze přes ta kuřata. Jakým způsobem se tam dopravil, o tom nemám ani potuchy. Asi se tam nechal dokutálet. Ale ten

vstavač ukradl. Vstavače se v Česku nesbírají, netrhají, nepřesazují, vstavače se v Česku kradou, protože jsou chráněny. Pan Piatnik tedy několik vstavačů ukradl, a protože vstavače jsou orchideje, začal s nimi cvičit. A cvičil s nimi tak dlouho, až se mu podařilo *Odontoglossum Vsetinense*. V křestním listě toho *Vsetinense* pochopitelně není jako tatínek zapsán vstavač, protože by mohl být za ten vstavač popotahován. Pro jistotu je tam místo něj *Odontoglossum Crispum*. To, co mi major Novák ukázal, bylo *Odontoglossum Vsetinense*. Jestli je pan Pluto Piatnik opravdu soukromý detektiv, měli jsme případ. To bylo jasné.

Nesměl jsem na ty květy zírat příliš dlouho. Jenom mrknout, nedbale pokrčit rameny, zamumlat:

"Nějaké *odontoglossum*. Kde jste to sebral?"

To bylo ono. Něco o nich vím, poznám, která je která, ale tahle mne nezajímá. Orchidej jako orchidej. *Odontoglossum*. Že je to *odontoglossum*, ti řekne každý zahradník. Že je to kříženec *Harvengtense* s *crispum*, víme jenom my. Tedy, my to tvrdíme. Kdo byl tatínek té kytky, to zůstane tajemstvím na věky věků. A že je vypěstovaný u nás, pro jistotu v této chvíli nevíme ani my. Aspoň já to nevím a vědět nebudu, dokud to nesdělím panu Piatnikovi. Navíc když to nevím jistě. Jsem tajemník a ne pěstitel. Pro mne za mne by to klidně mohlo být *Odontoglossum Witzliputzlii* podle *Huitzlipochtliho*, ale pokud vím, indiáni po svých bozích pojmenovávali jen kaktusy. Orchidej by se mezi nimi vyjímal jako jablkový koláč mezi bramborovými plackami.

"*Odontoglossum*. Rozhodně *odontoglossum*. Kde jste to vzal?"

U policajtů nikdy nevíte. Zeptáte se jen tak náhodou mezi řečí, a oni vám odpoví. Zeptáte se jindy a dostanete pendrekem. Tohle bylo něco mezi tím.

"Po tom vám nic není."

"Kdybych věděl, odkud k vám spadla, mohl bych možná říci víc. Víte, kdo ji vypěstoval?"

"Proto jsme si Pluta Piatnika pozvali. Ten by mohl vědět, odkud pochází."

"Záleží na tom, jaké to je *odontoglossum*. Pokud je to něco vzácného, bude to vědět zcela přesně. Jestli je to nějaký běžný druh, nebude vědět ani zbla. Tak zvláštní zase pěstování orchidejí není. Netvrdím, že je může pěstovat každý trouba, ale pokud si dokážete zařídit šikovnou množárnu a budete mít dobře připravený substrát, mohl byste je pěstovat i vy."

"Takže *odonto*... Víte co? Napište mi to, ať to nezapomenu."

Přistrčil mi kus papíru a ožvýkaného špačka tužky. Bodejť by zapomněl, chytrák. Neumí to ani vyslovit a na papírku to chce jen proto, aby se to mohl do rána naučit. Zítra se s tím bude vytahovat, že umí vyslovit *odontoglossum*.

"Je to všechno, pane?"

Mlčky si mne prohlížel. Dost dlouho na to, abych ztratil trpělivost:

"Budu informovat pana Piatnika. Pokud bude mít představu, že by vám mohl pomoci, nepochybně se s vámi spojí." To si piš, že ho budu informovat!

Major Novák za mými slovy jistě vycítil ironii. Musel jsem použít taková šroubovaná slova jako je "nepochybně" a "spojí se s vámi", abych měl jistotu, že si mé ironie všimne. Bylo to totiž takové malé očkování. Snažil jsem se mu vsugerovat, že jeho odontoglossum pokládám za prkotinu, a že pokud o tom panu Piatnikovi povím, bude to jen proto, abych si postěžoval na malichernost policejního aparátu. A možná o tom šéfovi ani nepovím a budu to pokládat za prkotinu sám. Míček byl na druhé straně a bylo na něm, kam ho odpálkuje. Nemělo by ho napadnout, že jsem odpálil míček, abychom měli čas rozestavit smečáře.

Jenom mi mlčky pokynul. Pokud jsem si to dokázal přeložit, mohlo to znít asi takto: "Jděte do háje, chlape." Tak jsem tedy šel.

Tentokrát jsem těch minus deset zatraceně cítil. Kdyby vám zmizelo *Odontoglossum Vsetinense*, cítili byste každé fouknutí větříčku rovněž.

Bosse jsem zastihl v přízemí v kanceláři. Seděl za svým pracovním stolem, před sebou měl Ottův slovník naučný a četl písmeno N. Chápu, když děti čtou pohádky a ženy Danielle Steelovou. Ačkoliv, to přirovnání pokulhává. Děti pohádkám nevěří. Avšak číst si naučný slovník jako si jiní lidé čtou rodokaps, to mi připadá poněkud výstřední.

Stoupl jsem si před jeho stůl a čekal jsem. Pokud s někým měsíc dýcháte vzduch jedné místnosti, dříve či později ho budete znát jako falešný pětník. Stoupl jsem si před jeho stůl a čekal jsem, protože jsem věděl, že to nevydrží. Dříve či později založí stránku zlatým plátkem, který používal jako záložku, a podívá se na mne. To bude znamení, že je schopen vnímat, co říkám.

Použil ten zlatý plátek. Já bych ho jako záložku nepoužíval. Měl bych strach, že si nebudu pamatovat, do které knihy jsem ho vložil. Jestli ovšem touží svou výstřednost demonstrovat takovým drahým způsobem, já mu v tom bránit nebudu.

Tedy, že si nebudu pamatovat. Každý máme nějakou paměť a jde jen o to, jakého druhu. Já mám paměť fotografickou, takže mi v hlavě bezpečně zůstalo, že plátek leží na slově *Nautillis*. Nevím, co *Nautillis* znamená. Ale na tom slově ten kousek zlata leží. Dál jsem tu encyklopedii zkoumat nemohl, protože se na mne podíval.

"Jsme na tom moc dobře. Naše *Odontoglossum Vsetinense* hlídá policie."

Mlčení.

"Pozval si vás pan Novák."

Pečlivě jsem vynechal majora, protože v souvislosti se jménem Novák se u nás slovo major nenosí. Bůhví, proč si navzájem tak leželi v žaludku.

Mlčení.

"Nenapsal, co vám chce, tak jsem tam pro jistotu šel sám."

Mlčení.

"V koutě kanceláře má trezor a v tom trezoru měl krabici od bot. A v té krabici leží *Odontoglossum Vsetinense*. To naše."

Mlčení.

"Chtěl vědět, jestli náhodou nevíme, odkud to odontoglossum pochází. Řekl jsem mu, že odontoglossum dokáže vypěstovat každý trouba a pokud chce znát váš názor, musí vám to odontoglossum ukázat. Pak mne vykopl z kanceláře."

Mlčení.

"Nedal jsem na sobě znát, že jsem ho poznal. Jsem jen tajemník a nemusím se v orchidejích vyznat. Pouze jsem naznačil, že vím, že je to odontoglossum, a že to je všechno. Za slovo mne chytit nemůže. Opakuji, jsem jenom tajemník."

Mlčení. Asi čekal, jestli ještě něco nedodám. Nedodal jsem nic, protože nebylo co. Pomalu jsem se začal rozhodovat, že mu přiložím zrcátko k ústům, abych zjistil jestli dýchá.

"Jste si jistý, že je to *Odontoglossum Vsetinense*?"

"Bělavěružová barva. Sedm květů, teď již plně rozvitých na stonku žlutavězeleném. Neutržené. Buď ustřižené nebo uříznuté ostrým nožem. Všechny květy obrácené jedním směrem jako konvalinka. Měl jsem ji na klíně, když jsme ji tam vezli. Poznal jsem ji."

"Zdá se, že jste všímavý, pane Fukso."

Fotografická paměť je fotografická paměť. Kromě toho, že ji máte, ji můžete také cvičit. Jsou takové hry. Říká se jim kimovky. Ve skutečnosti jsou to hry na cvičení paměti. Když je jednou začnete hrát a propadnete jim, dříve či později dojdete k tomu, že si přestanete hrát a začnete svou paměť cvičit uvědoměle. Někdo si ve škole píše taháky na papír, někdo na dlaň. Já jsem si je psával do paměti. Mělo to jednu výhodu. Neexistoval kantor, který by mne přistihl s tahákem.

"Pane," to byl můj další problém. Potýkal jsem se s ním celý ten měsíc. Jak mu mám, sakra, říkat? Pan Piatnik mne oslovoval pane Fukso. Zkoušel jsem, jak by znělo, kdybych mu říkal boss. Při jeho povolání mi to znělo příliš ironicky. Říkat mu šéfe se mi zdálo příliš kamarádké, tak nějak zlehčující. Říkat mu pane Piatniku, když on mi říkal pane Fukso, podle mne zastíralo náš skutečný vztah. On byl zaměstnavatel, já podřízený. Když on mi říká pane Fukso, já bych mu měl říkat nějak jinak. Zkoušel jsem to celý měsíc a nedostal jsem se dál, než k tomu pane. Asi tak, jako když se věřící chystá si popovídat se svým bohem. Vskutku problém.

"Pane, i když o tom není pochyby, měli bychom se přesvědčit. Je to nemožné, ale přece jen aspoň teoreticky: může existovat pěstitel orchidejí, který zkřížil *Odontoglossum Harvengtense* s *crispum*. Může mu vyrůst rostlina s vijanem sedmi květů úplně stejně jako nám. Měli bychom se přesvědčit na vlastní oči. Jestli tam naše *Vsetinense* stojí nedotčené, není o čem mluvit. Jestli tam ovšem není..."

"Neexistuje člověk, který by dokázal zkřížit *Harvengtense* a *crispum*. A i kdyby to dokázal, nevyšlo by mu *Vsetinense*."

Přerušil mne téměř výkřikem. Chápal jsem to. Tím, co jsem říkal, jsem napadl jedno jediné citlivé místo v jeho hroší kůži. Zpochybnil jsem jeho pěstitelské umění. Když uvážíme nemanželský původ toho *Vsetinense*, bylo jeho pohoršení docela logické.

"Netvrdím, že existuje. Říkám, že bychom se měli přesvědčit. Pro jistotu."

"Pane Fukso, neuvažujete. Když se vyřítíme na tu výstavu, pan Novák se to dozví. A okamžitě bude vědět, že jste ho vodil za nos. A také bude vědět, že máme s tím Vsetinense něco společného."

"Dobrá. A co takhle zavolat Novákovi, že chcete to odontoglossum vidět?"

"Vy to zřejmě nechápete. Kdybych panu Novákovi zavolal, kdybych projevili sebemenší zájem, prozradil bych, že s ním máme něco společného. To je to, co chtěl pan Novák vědět. Neptal se vás, jestli víte, kdo je vypěstoval. Ptal se vás, jestli jsme ho vypěstovali my."

"Co tedy budeme dělat?"

Začal si cucat rty. Všiml jsem si, že to dělá vždycky, když přemýšlí. Chtěl jsem ho na ten zlozvyk upozornit, ale pak mne napadlo, že může být docela dobré vědět, kdy váš šéf přemýšlí a kdy nikoliv.

"Nebudeme dělat nic. Budeme čekat. Pokud pan Novák zjistí, že je to odontoglossum naše, přijde s ním sem. Pokud to nezjistí, přijde s ním rovněž. Od někoho se o něm něco dovědět musí. A říci mu o něm něco můžeme pouze my nebo pan Škorpil."

Pokud jsem tomu rozuměl, pan Škorpil byl nejbližší přítel Pluta Piatnika. Zřejmě se opravdu srdečně nenáviděli. Tak, jak se mohou nenávidět jen dva kohouti na jednom smetišti. Pan Škorpil neměl vilu na Mačkalově. Neměl skleníky. Neměl tisíce orchidejí. Ale pěstoval je. A pěstoval je úspěšně. Dokonce se pokoušel o křížení. A protože neměl ani vilu ani skleníky ani tisíce sazenic, měl ne tisíce, ale určitě aspoň deset přátel a známých, kteří rovněž pěstovali orchideje a založili orchidejářský spolek. Něco podobného jako je svaz kaktusářů. Pro pravověrného pěstitele orchidejí musel být spolek orchidejářů osobní urážkou. Přečtěte si Čapkovy povídky a pochopíte to. Křížit orchideje někde v kuchyni za oknem! Proto byli s panem Piatnikem nejlepší přátelé a proto se srdečně nenáviděli, jak to jen nejlepší přátelé dovedou. Když jsem naznačoval, že by mohl Vsetinense vypěstovat i někdo jiný, nemluvil jsem tak úplně do větru. Myslel jsem na pana Škorpila.

"Jestli se obrátí na pana Škorpila, není nejmenší pochyby, že se dozví o nás."

"Samozřejmě. A když se o nás dozví od pana Škorpila, bude předpokládat, že z pana Škorpila mluví závist. Vyjádření pana Škorpila nás nebude k ničemu zavazovat."

"Pokud se rozhodneme lhát."

"Nebudeme lhát, pane Fukso. Mlčení není lež. Panu Novákovi zásadně nelžu. Kdybych mu lhal, myslel by si, že mu říkám pravdu."

Logika té věci mi sice poněkud unikala, ale nemohl jsem na to téma rozvinout diskusi, protože u dveří zazněl zvonek. Šel jsem otevřít. Kdysi patrně otevíral dveře Fritz, ale protože z kuchyně bylo ke vchodu dál než z pracovny, tak nějak automaticky otevírání návštěvníkům padlo na mne. Nemohl jsem očekávat, že by chodil otevírat pan Piatnik. Ne, že by to nedokázal. Viděl jsem ho chodit několikrát a i při své mohutnosti chodil docela normálně. Ale jestli má někdo dělat vrátného, je to věc tajemníka, nikoliv šéfa.

Měl pravdu. Byl to major Novák. Pod paží nesl krabici od bot.